

สรุปผลการศึกษา ปัญหา และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้ดำเนินการศึกษา และวิจัยเพื่อให้ทราบถึงสภาพโดยทั่ว ๆ ไปของการผลิตต้นพันธุ์ทุเรียน เงาะ และมังคุด ตลอดจนทราบถึงรายได้ รายจ่าย และกำไรขาดทุนของการผลิตต้นพันธุ์แต่ละชนิด เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจของผู้ทำการผลิตในการวางแผนการผลิตในปีต่อ ๆ ไป หรือผู้ที่สนใจจะประกอบอาชีพในการผลิตต้นพันธุ์ทุเรียน เงาะ และมังคุด

ในการศึกษาได้ใช้วิธีการสอบถามจากผู้ผลิตต้นพันธุ์ในจังหวัดจันทบุรีที่มีการผลิตต้นพันธุ์จำหน่ายในทางการค้า ทำให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับรายได้ รายจ่าย ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ จากผู้ผลิตต้นพันธุ์ รวมทั้งได้สอบถามเกี่ยวกับ เงินลงทุนในอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการผลิตต้นพันธุ์จากร้านค้าที่จำหน่ายในจังหวัด นอกจากนี้ ยังสอบถามสภาพและปัญหาโดยทั่ว ๆ ไป ของการผลิตต้นพันธุ์จากเจ้าหน้าที่ เกษตรอำเภอกอีกด้วย

จากการศึกษาพบว่า การผลิตต้นพันธุ์ทุเรียน เงาะ และมังคุดสามารถให้ผลกำไรในอัตราที่น่าพอใจ ซึ่งสมควรที่จะให้การสนับสนุนให้เป็นอาชีพหลัก เพราะที่ผ่านมาผู้ผลิตยังคงถือว่าการผลิตต้นพันธุ์เป็นอาชีพรองจากการทำสวนผลไม้ จึงทำให้ผู้ผลิตไม่สนใจที่จะแก้ไขปัญหาดัง ๆ ที่เกิดขึ้นในการผลิตอย่างจริงจัง อีกทั้งหน่วยงานของรัฐยังไม่ให้ความสนใจเกี่ยวกับอาชีพการผลิตต้นพันธุ์นี้เท่าที่ควร

ผลจากการศึกษาปรากฏว่า ต้นพันธุ์ทุเรียนโดยวิธีการเสียบยอด ต้นพันธุ์ทุเรียนโดยวิธีการทาบกิ่ง ต้นพันธุ์เงาะโดยวิธีการทาบกิ่ง และต้นพันธุ์มังคุดโดยวิธีการเพาะเมล็ด มีต้นทุนการผลิตต่อต้นเท่ากับ 4.74 7.61 11.30 และ 8.04 บาท ตามลำดับ และมีกำไรสุทธิต่อรายได้เท่ากับร้อยละ 52.15 48.76 43.01 และ 72.71 ตามลำดับ

นอกจากนี้ ในกรณีที่ผู้ผลิตทำการดูแลรักษาต้นพันธุ์ไว้อีก 1 ปี จะทำให้ต้นพันธุ์ทุกชนิด มีกำไรส่วนเพิ่มเกิดขึ้น โดยต้นพันธุ์แต่ละชนิดจะมีรายได้ส่วนเพิ่มเกิดขึ้นประมาณต้นละ 10 บาท ซึ่งหลังจากนำต้นทุนส่วนเพิ่มมาหักแล้ว จะทำให้ต้นพันธุ์เงาะโดยวิธีการทาบกิ่ง มีกำไรส่วนเพิ่ม ต่อต้นสูงสุดคือ 5.24 บาท และรองลงมาคือ ต้นพันธุ์ทุเรียนโดยวิธีการเสียบยอด ต้นพันธุ์ทุเรียน โดยวิธีการทาบกิ่ง และต้นพันธุ์มังคุดโดยวิธีการเพาะเมล็ด มีกำไรส่วนเพิ่มต่อต้นเท่ากับ 5.16 5.12 และ 5.12 บาท ตามลำดับ

ปัญหาและข้อเสนอแนะของการผลิตต้นพันธุ์ทุเรียน เงาะ และมังคุด

1. ปัญหาเกี่ยวกับการขาดความรู้ในการขยายพันธุ์ ผู้ผลิตต้นพันธุ์ในจังหวัดจันทบุรี บางส่วนผลิตต้นพันธุ์เพราะเห็นผู้อื่นผลิตและมีกำไรมาก ได้ผลิตตามกันโดยขาดความรู้เบื้องต้น เกี่ยวกับการขยายพันธุ์เท่าที่ควร คงมีแค่ประสบการณ์อันเกิดจากการปฏิบัติงานมานานปีเท่านั้น จึงขาดความรู้ที่จะนำมาใช้ในการปรับปรุงวิธีการขยายพันธุ์ หรือแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งในด้าน เทคนิคการขยายพันธุ์โดยตรง และปัญหาจากโรคและแมลง

ข้อเสนอแนะ หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง คือ กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวง เกษตรและสหกรณ์ ควรจัดให้มีการฝึกอบรมผู้ผลิตต้นพันธุ์ โดยให้ความรู้และคำแนะนำทางด้านวิชาการ และเทคนิคต่าง ๆ ในการขยายพันธุ์ เพื่อที่จะทำให้การผลิตต้นพันธุ์ได้ผลดีมีกำไรสูง

2. ปัญหาการป้องกันโรครา และศัตรูพืช ปัญหาสำคัญที่สร้างความหนักใจให้แก่ผู้ผลิต ต้นพันธุ์ในปัจจุบันมาก คือ ปัญหาเรื่องโรคราและศัตรูพืช เมื่อพบว่ามีโรคราหรือศัตรูพืชเกิดขึ้น มักจะระมัดระวังไปยังต้นพันธุ์ใกล้เคียงอย่างรวดเร็ว ซึ่งยากแก่การแก้ไขได้ทัน สำหรับสาเหตุที่เกิด โรคราและศัตรูพืช เนื่องมาจากสภาพภูมิอากาศเป็นส่วนใหญ่ โดยเฉพาะในช่วงฤดูฝนซึ่งเป็นช่วง ที่อยู่ในระหว่างการขยายพันธุ์ ส่วนใหญ่ผู้ผลิตแก้ไขเพียงซื้อยาป้องกันโรคราและศัตรูพืชมาผสม กับน้ำเพื่อรดน้ำต้นพันธุ์เท่านั้น

ข้อเสนอแนะ หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องควรที่จะเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโรครา และศัตรูพืชที่มักจะมีเกิดขึ้นแก่ผู้ผลิตต้นพันธุ์ พร้อมทั้งให้คำแนะนำถึงวิธีการป้องกัน หรือกำจัดโดยใช้ยา ให้ถูกต้องกับโรคราและศัตรูพืช

3. ปัญหาการคัด เลือกกิ่งพันธุ์ ผู้ผลิตส่วนใหญ่ไม่สนใจที่จะคัด เลือกกิ่งพันธุ์ที่จะนำมาใช้ สำหรับการขยายพันธุ์โดยวิธีการเสียบยอด และวิธีการทาบกิ่ง อีกทั้งผู้ผลิตส่วนใหญ่มักจะทำง้างให้ผู้อื่น เป็นผู้ทำการขยายพันธุ์แทน จึงทำให้ต้นพันธุ์ที่ผลิตได้มีคุณภาพแตกต่างกันตามความสามารถ ในการคัด เลือกกิ่งพันธุ์ของผู้ทำการขยายพันธุ์

ข้อเสนอแนะ นอกจากหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องจะแนะนำการขยายพันธุ์วิธีต่าง ๆ แล้วควรที่จะให้ผู้ผลิตทดลองปฏิบัติขยายพันธุ์ด้วยตนเอง รวมทั้งวิธีการคัด เลือกกิ่งพันธุ์ที่เหมาะสม สำหรับการขยายพันธุ์ เพื่อที่จะนำไปถ่ายทอดให้กับผู้ที่ทำการขยายพันธุ์ต่อไป และทำให้ต้นพันธุ์ที่ผลิต มีคุณภาพ เป็นที่ เชื่อถือของตลาด

4. ปัญหาการ เปลี่ยนแปลงวิธีการขยายพันธุ์เงาะ ปัจจุบันผู้ผลิตในจังหวัดจันทบุรีพยายาม ที่จะ เปลี่ยนแปลงวิธีการขยายพันธุ์เงาะ จากวิธีการทาบกิ่งมาเป็นวิธีการติดตา เพื่อที่จะแข่งขันกับ ต้นพันธุ์ เงาะโดยวิธีการติดตาจากทางภาคใต้ที่ เข้ามาจำหน่ายและ ได้รับความนิยชมจากผู้ซื้อ มาก ในปัจจุบัน แต่จากการทดลองขยายพันธุ์ เงาะโดยวิธีการติดตา ผู้ผลิตมีปัญหาในการคัด เลือกตาที่ใช้ในการขยายพันธุ์ และการขุดต้นพันธุ์มาบรรจุในถุงพลาสติก เพราะดินทางภาคตะวันออกเป็นดินร่วน ภายหลังจากขุดต้น พันธุ์ขึ้นมา ต้นพันธุ์จะตายเพราะดินไม่เกาะกับราก มีผู้ผลิตบางรายแก้ไขปัญห โดยการ เพาะต้นตอ ในถุงพลาสติกและฝังลงดิน หรือนำดินเหนียวซึ่ง เป็นดินประเภทเดียวกับทางภาคใต้มาทำแปลง เพาะแทน แต่ก็ยังไม่ได้ผลเท่าที่ควร

ข้อเสนอแนะ หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องควรที่จะ เข้ามาช่วย เหลือผู้ผลิตต้นพันธุ์ โดยทำการศึกษาดังความเป็นไปได้ของการผลิตต้นพันธุ์เงาะโดยวิธีการติดตา หรือทำการศึกษา ร่วมกับผู้ผลิต เพราะหากทำการศึกษาดังสำเร็จก็จะ เป็นการช่วย เหลือผู้ผลิตต้นพันธุ์ในท้องถิ่น ให้มี รายได้ เพิ่มขึ้น

5. ปัญหาการ เปลี่ยนแปลงวิธีการขยายพันธุ์มังคุด มังคุด เป็นไม้ผลที่ขยายพันธุ์โดยวิธี เพาะเมล็ดมาแต่เดิม ซึ่งต้องใช้ระยะเวลาจนถึง 7 - 8 ปี กว่าจะให้ผลผลิต แต่ในปัจจุบัน ได้มีผู้ทดลองขยายพันธุ์มังคุดโดยวิธีการเสียบยอด โดยใช้พืชในตระกูลเดียวกับมังคุดมาเป็นต้นตอ และประสบผลสำเร็จทำให้ได้ผลผลิตเร็วขึ้นกว่าเดิมถึง 3 - 4 ปี แต่ยังไม่มียุ้ผลิตต้นพันธุ์สนใจ ที่จะ เปลี่ยนแปลงวิธีการขยายพันธุ์ เพราะยังไม่มียุ้ใดให้ความมั่นใจกับผู้ซื้อได้ว่าผลผลิตจากต้นพันธุ์ โดยวิธีการ เสียบยอด จะมีความแตกต่างกับต้นพันธุ์โดยวิธีการเพาะ เมล็ดอย่างไร

ข้อเสนอแนะ หากหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องศึกษา และนำผลการศึกษามา เปรียบเทียบให้เห็นว่าต้นทุนผู้บังคับโดยวิธีการเสียยอด จะมีผลผลิตเท่ากับหรือดีกว่าต้นทุนผู้บังคับโดยวิธีการเพาะเมล็ดหรือไม่ จะได้แนะนำให้ผู้ผลิตต้นทุนผู้เปลี่ยนแปลงวิธีการขยายพันธุ์ เพื่อที่จะทำให้เกษตรกรมีรายได้จากการปลูกมังคุดได้เร็วขึ้น

6. ปัญหาการจัดการเรือนเพาะชำ เรือนเพาะชำของผู้ผลิตส่วนใหญ่ไม่มีการแบ่งเนื้อที่ให้เป็นสัดส่วน มักจะวางต้นพันธุ์ปะปนกัน รวมทั้งไม่มีการจัดทางเดินในเรือนเพาะชำให้สะดวกในการดูแลรักษาและรดน้ำ

ข้อเสนอแนะ นอกจากหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องจะแนะนำเกี่ยวกับวิธีการขยายพันธุ์และการป้องกันโรคและศัตรูพืชแล้ว ควรแนะนำถึงวิธีการจัดการเรือนเพาะชำเพื่อที่จะทำให้ผู้ผลิตมีรูปแบบในการจัดการ เรือนเพาะชำดีขึ้น ทำให้สะดวกในการดูแลรักษา และผู้ซื้อสะดวกในการคัดเลือกต้นพันธุ์

7. ปัญหาการแข่งขันระหว่างผู้ผลิต เนื่องจากแหล่งจำหน่ายต้นพันธุ์มักจะอยู่ใกล้เคียงกัน ทำให้ผู้ซื้อสามารถที่จะคัดเลือกผู้ผลิตที่จำหน่ายต้นพันธุ์ในราคาถูกได้ จึงมักจะมีการตัดราคากันเอง นอกจากนี้ โดยเฉพาะการจำหน่ายต้นพันธุ์ที่เรียนโดยวิธีการเสียยอด ให้กับพ่อค้าที่นำไปจำหน่ายทางภาคใต้ ซึ่งมีปริมาณการซื้อแต่ละครั้งเป็นจำนวนมาก ผู้ผลิตบางรายมีต้นทุนผู้ไม่เพียงพอ มักจะเสนอต้นทุนผู้ที่เพิ่งขยายพันธุ์เสร็จ โดยยังไม่ได้บรรจลงถุงพลาสติก และจำหน่ายในราคาถูก ทำให้ผู้ผลิตรายอื่นไม่สามารถจำหน่ายต้นพันธุ์ได้

ข้อเสนอแนะ ผู้ผลิตต้นทุนผู้ในท้องถิ่นควรที่จะมีการรวมกลุ่มกัน หรือจัดตั้งเป็นชมรม เพื่อที่จะแลกเปลี่ยนความรู้ในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตต้นพันธุ์ และควรมีการกำหนดขนาดของต้นพันธุ์ที่จะจำหน่ายได้ รวมทั้งราคาจำหน่ายให้อยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกัน

โดยสรุปแล้ว แนวทางแก้ไขปัญหาการผลิตต้นพันธุ์ที่เรียน เเงาะ และมังคุด ควรที่จะได้รับการช่วยเหลือจากหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง โดยแนะนำผู้ผลิตทุกรายให้มีความรู้เกี่ยวกับวิธีการขยายพันธุ์ที่เหมาะสมในทางการค้า รวมทั้งวิธีการแก้ไขในด้านโรคและศัตรูพืช และในด้านของผู้ผลิต ควรที่จะมีการรวมกลุ่มกัน เพื่อหาทางให้ต้นทุนผู้ที่มีคุณภาพเป็นที่เชื่อถือของตลาด และมีการแข่งขันในระหว่างผู้ผลิตในด้านคุณภาพมากกว่าราคาจำหน่าย